

Samorząd zawodowy - relikty przeszłości czy podstawa przyszłości?

Konferencja Ogólnopolskiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego była okazją do wymiany doświadczeń oraz refleksji na temat roli samorządów zawodowych w zmieniającym się świecie. 15 października w Venture Café, uczestnicy zastanawiali się, jakie wyzwania i szanse – w obliczu dynamicznych zmian społecznych, technologicznych i prawnych – stoją przed zawodami zaufania publicznego oraz jak samorzady mogą skutecznie działać na rzecz swoich członków i społeczeństwa.

W trakcie otwarcia wydarzenia prezes Naczelnej Rady Lekarskiej Łukasz Jankowski podkreślił, jak ważne jest współdziałanie w obliczu współczesnych wyzwań. Wskazał, że zamiast zastanawiać się nad tym, czy samorzady zawodowe są reliktem przeszłości, powinniśmy koncentrować się na ich odporności oraz sile, jaką wykazały w ostatnich latach. W jego ocenie ich wartość nie podlega wątpliwości.

- Bez nas, bez naszych zawodów, bez zawodów zaufania publicznego, bez naszej samorządności - i tej rozumianej jako konkretne organizowanie się w okręgach i na poziomie naczelnym - nie ma po prostu społeczeństwa obywatelskiego - powiedział.

Prezes Jankowski zwrócił uwagę na podobieństwo pomiędzy strukturą samorządów zawodów zaufania publicznego a Unią Europejską, wyjaśniając, że fundamentalnym zadaniem jest stworzenie optymalnej struktury, która pozwoli samorządom nie tylko efektywnie reprezentować ich pojedynczych członków, ale całe środowisko.

Rola samorządu zawodowego w ochronie zdrowia publicznego

Pierwszy panel, moderowany przez Marię Kłosińską z Naczelnej Izby Lekarskiej, odbył się z udziałem przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia prof. Mariusza Klenckiego, prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych Marioli Łodzińskiej, wiceprezesa Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej lek. wet. Marka Kubicy, wiceprezesa Naczelnej Rady Lekarskiej dr n. med. Mateusza Kowalczyka, wiceprezes Krajowej Rady Fizjoterapeutów dr hab. Elżbiety Skorupskiej, wiceprezes Naczelnej Rady Aptekarskiej dr n. med. Aliny Góreckiej oraz sekretarza Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych Mateusza Józefa Chmielarza, którzy omówili kluczowe kwestie dotyczące roli samorządu w ochronie zdrowia społeczeństwa.

Dyskutowano m.in. o perspektywach dla samorządów medycznych XXI wieku oraz znaczeniu etyki zawodowej. Uczestnicy podkreślali też rolę samorządu w kształtowaniu standardów zawodowych w medycynie. Wiceprezes Kowalczyk podkreślił, że istnieje wiele istotnych problemów, z którymi muszą zmierzyć się zarówno lekarze, jak i inne zawody medyczne. W jego ocenie, głównym wyzwaniem jest dostosowanie się do dynamicznie rozwijających się technologii, takich jak sztuczna inteligencja.

- Powinniśmy nie dość, że za nimi nadążać, ale rolą samorządu jest przewodniczenie w tworzeniu standardów, które pozwolą lekarzom wprowadzać nowinki technologiczne w praktyce, żeby nie były oderwane od rzeczywistości. Myślę, że to dotyczy każdego z zawodów medycznych -

stwierdził. Zaznaczył również, że drugim, równie zasadniczym wyzwaniem jest jakość kształcenia, które w ostatnich latach zostało zagrożone przez polityczne interesy.

Wiceprezes NRL odniósł się m.in. do niepokojącego zjawiska otwierania kierunków lekarskich w uczelniach, które nie spełniają odpowiednich wymogów. - *Zgłaszają się do nas, do samorządu, osoby, które jawnie czują się pokrzywdzone i oszukane przez te uczelnie, ponieważ obiecano im nie wiadomo co. Oni marzyli by być lekarzem i ktoś wykorzystał to ich marzenie, żeby na tym zarobić. To jest bardzo przykre.*

Mateusz Kowalczyk został także zapytany o starania samorządu lekarskiego o wprowadzenie klauzuli wyższego dobra, która ma chronić lekarzy przed niesłuszną odpowiedzialnością karną za nieumyślne błędy medyczne. W odpowiedzi zwrócił uwagę na kryzys kadrowy w specjalizacjach zabiegowych, pogłębiany od kilku lat wzrostem presji na lekarzy, wynikającym z zaostrzonego kodeksu karnego z intensywniej kontroli i zbierania informacji, które nie sprzyjają poprawie jakości usług.

Wiceprezes Kowalczyk podkreślił, że postulowane przez samorząd lekarski zmiany prawne są rozwiązaniem sprawdzonym w krajach zachodnich i nie tylko chroni lekarzy, ale przede wszystkim proponuje pacjentom natychmiastową pomoc w przypadku niepożądanych zdarzeń. - Jest to sytuacja tak naprawdę „win-win”, ponieważ my możemy podnosić swoje kompetencje, a pacjent nie zostaje bez pomocy i ma ją automatem udzieloną, przez co ścieżka powrotu do zdrowia jest dużo szybsza - konkludował, apelując o wsparcie ze strony wszystkich uczestników systemu ochrony zdrowia.

Znaczenie samorządu zawodowego dla zapewnienia sprawiedliwości i równości w systemie prawnym

Panel prawny zgromadził przedstawicieli z Ministerstwa Sprawiedliwości adw. Jacka Różyckiego oraz samorządów prawniczych: r.pr. Tomasz Korpusiński, człönka Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych i człönka Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, Przemysław Małecki, rzecznika prasowego Krajowej Rady Komorniczej, dr Annę Leszczyńską, skarbnika Krajowej Rady Doradców Podatkowych, Joannę Chwaścikowską-Karwacką, zastępcę prezesa Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, adw. Magdalenę Koczur-Miedziejko, przewodniczącą Komisji Współpracy Zawodów Zaufania Publicznego przy Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz Jacka Bema, zastępcę Przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów.

Moderowany przez red. Patrycję Rojek-Sochę z portalu Prawo.pl, panel ten koncentrował się na pytaniu o potrzebę samorządów prawniczych we współczesnych czasach oraz ich wpływie na jakość usług prawnych. Poruszono także kwestie niezależności zawodu prawnika oraz dostępności do usług prawnych dla obywateli.

Innowacje i rozwój w zawodach technicznych - jak samorząd może wspierać postęp?

Trzeci panel skupił się na zawodach technicznych. Prelegenci: przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju i Technologii dr inż. Krzysztof Kuczyński, wiceprezes Polskiej Rady Inżynierów Budownictwa Mieczysław Grodzki oraz były prezes Polskiej Rady Rzeczników Patentowych Andrzej Kacperski, z moderacją red. Anety Grinberg-Iwańskiej, prezes Zarządu Wydawnictwo Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa Sp. z o.o., omawiali wyzwania, przed którymi stoją samorzady zawodów technicznych w obliczu postępu technologicznego. Podkreślono znaczenie standardów etycznych w pracy zawodowej oraz rolę samorządów w rozwoju innowacyjnych rozwiązań technologicznych.

Samorząd zawodowy - relikw przeszłości czy podstawa przyszłości?

Na zakończenie konferencji odbył się panel prezesów izb, moderowany ponownie przez Marię Kłosińską. Wzięli w nim udział prezesi i wiceprezesi samorządów należących do Ogólnopolskiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego, którzy dyskutowali o wartościach swoich zawodów oraz roli samorządów w ich pielęgnowaniu. Wymieniano doświadczenia i najlepsze praktyki, a także analizowano potencjalne wyzwania i perspektywy rozwoju dla poszczególnych grup zawodowych.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące współpracy samorządów zawodów zaufania publicznego, prezes NRL zaznaczył, że jest ona niezbędna dla utrzymania zaufania społecznego. - *Jesteśmy podwaliną bezpieczeństwa państwa i społeczeństwa obywatelskiego, ale też wspólnie powinniśmy się przeciwstawić - bo mowa jest tutaj o współpracy - wszystkim tym ruchom, które przede wszystkim uderzają bezpośrednio w to zaufanie. Jeżeli ktoś dzisiaj podważa zaufanie do zawodu pielęgniarki, fizjoterapeuty, architekta, inżyniera budownictwa, to wspólnie powinniśmy działać, żeby ten etos zawodu zaufania publicznego utrzymać - zaapelował.*

Prezes Jankowski podkreślił także, jak istotne jest przygotowanie na nadchodzące zmiany technologiczne. - *Wciąż się zastanawiamy, czy lekarz będzie nadal lekarzem, czy będzie pewnym menedżerem systemów nowoczesnych technologii i sztucznej inteligencji, czy będzie po prostu konwalidował to, co system powie. Wypracowujemy te rozwiązania i myślę, że dzięki temu, że przygotowujemy się do przyszłości również pokazujemy, że zasługujemy na to zaufanie. Nie zostajemy w tyle - zauważył.*

W sesji wzięli również udział:

- prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych Mariola Łodzińska
- prezes Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej lek. wet. Marek Mastalerek
- prezes Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych dr n. med. Monika Pintał-Ślimak
- wiceprezes Krajowej Rady Fizjoterapeutów dr hab. Elżbieta Skorupska
- prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej mgr farm. Marek Tomków
- prezes Krajowej Rady Radców Prawnych r.pr. Włodzimierz Chróścik
- przewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych Andrzej Ładziński
- prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów Kamil Jesionowski
- prezes Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Przemysław Rosati
- prezes Krajowej Rady Komorniczej Sławomir Szynalik
- zastępca przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów Jacek Bem
- wiceprezes Polskiej Rady Rzeczników Patentowych Paweł Kurcman
- wiceprezes Polskiej Rady Inżynierów Budownictwa Mieczysław Grodzki

Konferencja zakończyła się przekazaniem przewodnictwa w Ogólnopolskim Porozumieniu Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego Naczelnej Izbie Pielęgniarek i Położnych oraz podpisaniem wspólnego apelu do władz państwowych o podkreślenie

i poszanowanie fundamentalnej roli samorządów zawodowych w procesie stanowienia oraz stosowania prawa. Dokument jest odpowiedzią na dotychczasowe działania legislacyjne i przypomina, że samorzady zawodowe odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu praworządności w Polsce.

APEL

OGÓLNOPOLSKIEGO POROZUMIENIA SAMORZĄDÓW ZAWODÓW ZAUFANIA PUBLICZNEGO DO WŁADZ PAŃSTWOWYCH

Warszawa, 15 października 2024 r.

Podsumowując kolejny rok działalności Ogólnopolskiego Porozumienia Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego oraz realizując cele wyrażone w §2 Porozumienia, podpisanego w Warszawie dnia 27 września 2021 roku, apelujemy do przedstawicieli władzy o poszanowanie istotnej roli samorządów zawodów zaufania publicznego w procesie stanowienia i stosowania prawa.

Niejednokrotnie, w debacie publicznej, zapomina się o istotnej roli jaką odgrywają samorzady zawodowe w praworządnym państwie prawa. Przypominamy, że istnienie samorządów zawodowych usankcjonowane jest w rozdziale I Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z treścią art. 17 Ustawy Zasadniczej samorzady zawodowe reprezentują osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawują pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Należy uznać, że zawody zaufania publicznego stanowią jeden z fundamentów prawidłowego funkcjonowania Państwa Polskiego. Niestety, na przestrzeni ostatnich lat, rola samorządów zawodowych była deprecjonowana, a możliwość realizacji ich zadań konstytucyjnych i ustawowych znacząco ograniczane. Powyższe skutkowało istotnymi naruszeniami interesu publicznego, którego te samorzady są strażnikami. Taka sytuacja nie może dłużej mieć miejsca.

Dlatego apelujemy do Władz Państwowych o przestrzeganie konstytucyjnych norm wyrażonych w art. 17 Ustawy Zasadniczej. W szczególności dotyczy to możliwości realnego udziału samorządów zawodowych w procesach legislacyjnych i zapewnienia samorządom zawodowym skutecznego sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodów zaufania publicznego w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Silne, autonomiczne samorzady zawodowe to fundament silnego, sprawnie działającego państwa prawa.

